

וחשוב בו. הייתי מגדיר את החינוך בגדנ"ע כחינוך מולדת; כחינוך אזרחי לחיי מולדת מלאים.

עליתי על הבמה להוסיף כמה מלים לדברי יושב-ראש הוועדה. אין זה בריא בכלל — אני משתמש במלה רכה — לקבוע משטרים שונים בצבאות; עשרים חודש לאחד ושלושים לשני. אם תתקבל הצעת חבר-הכנסת זוסמן עלול להתקבל דבר משונה. נער בן חמש-עשרה או שש-עשרה שיעלה לארץ, ידע שהוא חייב לעבוד שלושים חודש בצבא, אולם בן הארץ יהיה חייב לעבוד רק עשרים וארבעה חודש, כי הוא היה בגדנ"ע ארבע שנים. אינני חושב שאנו צריכים ליצור כאילו הפליה בין עולה ובין בן הארץ; אי-אפשר יהיה להסביר הדבר הזה לכל עולה, שיש חוק ברזל המבדיל בין בן הארץ לבין נער עולה, אין זה הוגן בשום מדינה, וביחוד לא במדינתנו, שהיא מדינה של עליה, לעשות הפליה כזו מתוך נימוקים מפוקפקים. אם הכנסת תראה שנימוקים אלה מספיקים, תוכל לשנות את החוק במשך הזמן, אולם לחוקק מראש חוק שיש בו משום הפליה בין יליד הארץ ובין יליד עולה — יהיה בו נזק מוסרי רב.

י"ח בחשוון תשי"ג — 29 באוקטובר 1952

צה"ל

הקדמה לגליון צה"ל של "ישראל והמזרח התיכון"

גילו של צה"ל הוא כגילה של מדינת ישראל; שניהם צעירים ולא מלאו להם עדיין חמש שנים. אולם שניהם לא נוצרו יש מאין; וכשם שאין זו מדינת היהודים הראשונה בארץ-ישראל, כך אין צה"ל הצבא היהודי הראשון. העברי הראשון, אברהם אבינו, שבו מתחילה ההיסטוריה של עמנו, גם המדינית והאזרחית וגם הרוחנית והדתית, הקים גם הגרעין הראשון של צבא עברי. צבא זה מנה שלוש מאות ושמונה עשר איש, — וניהל המלחמה

הראשונה בתולדות עמנו, נגד כדלעומר מלך עילם ותדעל מלך גויים ואמרפל מלך שנער ואריוך מלך אלסר, וניצח אותם עלייד חובה משמאל לרמשק. מאז נלחמו יהודים בארצם עד סוף המאה האחת-עשרה — כשיהודי חיפה ניסו לעמיד בכוח נגד צבאות נוסעי הצלב תחת פקודתו של טאנקרד. היסטוריה צבאית יהודית זו נמשכה, איפוא, למעלה משלושת אלפים שנה. אולם בשמונה מאות השנים האחרונות לא היה עוד כוח מזוין יהודי במולדת היהודים — עד שהחלה ההתישבות החקלאית המחודשת לפני כשבעים וחמש שנה. על מתישבינו הוטל לדאוג בעצמם גם להגנת חייהם, רכושם וישוביהם. הגנה זו היתה בימי הדור הראשון של ההתישבות החדשה ספוראדית ומקרית, עד שקם בראשית העליה השניה הכוח המזוין הקבוע בשם „השומר“. במלחמת-העולם הראשונה נוסדו, כידוע, גדודים יהודיים בצבא הבריטי, ולאחר המלחמה נתארגנה „ההגנה“, אשר עלילותיה הגדולות בתולדות הישוב עודן מחכות להיסטוריון שלהן.

הפורמציות השונות של ההגנה בהתפתחותן המאוחרת ובראשן פלמ"ח, היחידות הצבאיות היהודיות שהוקמו במלחמת-העולם השניה, ובראשן החטיבה היהודית, — הניחו למעשה היסוד לצבא-ההגנה לישראל, אשר הוקם רשמית בפקודת ממשלת ישראל הזמנית ביום 26 במאי 1948 (י"ז באייר תש"ח).

לצה"ל יש, כמובן, כל התפקידים שיש לכל צבא במדינה תרבותית שוחרת שלום: לשמור על בטחונה ושלומה של המדינה. אולם כשם שמדינת ישראל שונה בכמה ענינים יסודיים מכל שאר המדינות, כן גם צה"ל, הוטלו עליו תפקידים שלא ידעו צבאות אחרים.

יעודה המרכזי של מדינת ישראל הוא קיבוץ גלויות ועל צה"ל הוטל להיות אחד הגורמים הראשיים במיזוג הגלויות. על מדינת ישראל שומה לבנות ארץ נשמה, ועל צה"ל לשמש עור רב-כוח בתפקיד ריקונ-סטרוקטיבי זה.

הצבא קולט בתוכו יוצאי ארצות שונות, חניכי תרבויות שונות, ומשוללי כל תרבות וחינוך, מעולי הארצות הנחשלות. על הצבא להפוך ערב-שבטים זה עם בליל-לשונות, לחטיבה לאומית אחת, להנחיל להם הלשון

העברית, להקנות להם ערכי-היסוד של מדינת ישראל ולהכשירם לתפקידים החלוציים של בנין ארץ והפרחת שממה. משום כך נתחייב כל מגוייס צעיר להכשרה חקלאית בשנה הראשונה לשירותו בצבא. בלי קשר אמיץ לאדמת המולדת ובלי שרשים נפשיים בתרבות העם ובלשונו לא יכון עם; בטחונה של מדינת ישראל בנוי לא רק על הצבא הסדיר, — אלא על כשרו של העם כולו להתגונן ולהילחם בשעת הצורך, ותפקידו המרכזי והעיקרי של צה"ל הוא — הכשרת העם להיות עם לוחם בשעת סכנה כשם שעליו להיות עם בונה ויוצר בכל הזמנים.

י"ז באדר תשי"ג — 4 במארס 1953

חוק השיפוט הצבאי

בישיבה ר"א של הכנסת השניה

אצטמצם בדברי רק בהארת סעיפי החוק והנמקתו. אני מסכים לדברי חבר-הכנסת הררי, שרצוי חוק קבע על שיפוט צבאי. ושר-המשפטים כבר עמד על כך. ואסביר במלים אחדות לחבר-הכנסת לנדאו מדוע לא יוצע בבת אחת כל ספר-החוקים הצבאי. נעשה כדבר הזה בכנסת הראשונה, והתברר שאין הכנסת יכולה לעשות זאת בהיותה מטופלת בענינים שוטפים, ובזמן הקצר העומד לרשותה אינה מסוגלת לטפל בקודכס ארוך, ובזאת איני מתכוון לבקר את חברי-הכנסת או ועדותיה, אלא לציין עובדה. ומשום כך, ודוקא מפני שגם בצבא וגם במשרד-הבטחון מורגש הצורך בחוק של קבע, נתתי הוראה לפרקליטות הצבאית, שתכין פרקים פרקים מחוק הקבע, והפרקים יוגשו לכנסת כל אחד בפני עצמו, והכנסת תוכל לסיים את הדיון ולעשות לחוק פרק אחד או פרקים אחדים, בטרם תטפל בחוק כולו. במשך הזמן יצטרפו הפרקים לחוק כולל.

איני רחוק מדעתו של חבר-הכנסת בן-אשר שהחוק המוצע מקל יותר מדי, וכל הקלה יתרה בענין זה עלולה לפגוע בצבא ובבטחון. אולם איני